

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C25 – OPE3**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken

van 15 oktober 2009

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de misleidende reclamefilmpjes en advertenties van de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM) naar aanleiding van het referendum van 18 oktober 2009	3
---	---

■

Voorzitter: de heer Jan Peumans

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de misleidende reclamefilmpjes en advertenties van de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM) naar aanleiding van het referendum van 18 oktober 2009

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, ik had deze vraag eerst als interpellatie ingediend. Ik betreur het nog altijd dat ze niet ontvankelijk is verklaard wegens, zoals u zelf hebt geadviseerd, gebrek aan zwaarwegend politiek belang. Ik denk dat we op die basis vele interpellaties kunnen klasseren. Ik betreur het dus, zeker omdat u in de vorige legislatuur wel uw tanden hebt gezet in de communicatie van de BAM en er min of meer uw levenswerk van hebt gemaakt. Het is dus een vraag om uitleg geworden.

De voorzitter: Mijnheer Martens, ik heb een advies gegeven maar het is het Uitgebreid Bureau dat uiteindelijk beslist. Er is een debat geweest en het Uitgebreid Bureau heeft bij meerderheid beslist om ze om te zetten.

De heer Bart Martens: Ik hoor de heer Keulen zeggen dat het was omdat de vraag al aan bod was geweest. Ik heb het verslag van de interpellatie van mevrouw Vogels aan minister Bourgeois eens nagelezen. Minister Bourgeois steekt in zijn antwoord wel zijn parapluutje op. Hij zegt dat hij niet de voogdijminister van de BAM is en dat het een vraag is voor de voogdijminister.

Mevrouw de minister, in het kader van het nakend referendum over de Oosterweelverbinding, is er heel wat te doen geweest over de communicatiecampagne van de BAM waarin ze haar Lange Wappertracé heeft verdedigd. Er is over andere campagnes ook wel wat te zeggen maar de BAM is toch een speciaal geval omdat het gaat om een nv van publiek recht die in principe onder volledige overheidscontrole staat en die met belastinggeld communiceert en campagne voert.

Men kan zich de vraag stellen of het wel eerlijk is dat een betrokken partij zo zwaar met belastinggeld inzet op de campagne. Men kan zich vragen stellen over de omvang van de campagne. Het decreet inzake de volksraadpleging stelt dat het aan het organiserend lokaal bestuur toekomt om de inwoners op een objectieve manier te informeren, wat trouwens ook is gebeurd. De stad Antwerpen heeft een informatiebrochure verspreid die trouwens de instemming genoot van alle partijen die deel uitmaken van de Antwerpse coalitie. Waarom moet de BAM dan nog campagne voeren en zwaar inzetten op het informeren van de Antwerpse burger?

Nog erger is uiteindelijk het feit dat de BAM tendentieuze en foutieve informatie verspreidt. Dat zeg ik niet alleen als lid van het parlement of als betrokken burger, maar dat zegt ook de

Jury voor Ethische Praktijken inzake Reclame (JEP). Ze heeft een aantal filmpjes van de BAM verworpen als zijnde misleidende reclame. Het ging onder andere over de filmpjes waarin wordt gesuggereerd dat, als we de werken nu op de lange baan gaan schuiven, we binnen 10 jaar misschien allemaal op straat staan en dat, als we de Oosterweelverbinding niet realiseren volgens het scenario van de BAM, dat leidt tot extra verstikkend sluiptverkeer.

We hebben filmpjes gezien waarin men zegt dat het voor fijn stof niet uitmaakt of de wagens op een brug of in een tunnel rijden want dat het fijn stof hoe dan ook in de atmosfeer komt. Het filmpje zegt ook dat in een tunnel het fijn stof boven komt op plaatsen waar heel wat mensen wonen. We hebben eens de moeite gedaan om op basis van de studie van Arup-Sumna te gaan hoeveel mensen er effectief wonen in een omtrek van 500 meter rond de tunnelmond. Het zijn nul mensen. Nul mensen wonen in een straal van 500 meter rond de tunnelmond van het Arup-Sumna-alternatief. Ter vergelijking: in een omtrek van 500 meter rond de Lange Wapper, wonen er niet minder dan 13.000 mensen. Om dan te zeggen dat een tunnel

problemen geeft op het vlak van fijn stof omdat hij bovenkomt in gebieden waar veel mensen wonen, dat lijkt ons zeer misleidend.

Over de gevaren die verbonden zouden zijn aan trafiek door de tunnel, zegt het reclamefilm-pje letterlijk “dat de tunnel op 50 meter diep ligt en dat het vrachtverkeer moet klimmen om eruit te geraken. Dat is niet alleen gevaarlijk maar ook heel milieuvervuilend.” De hellingsgraden van de tunnel in het Arup-Sum-alternatief zijn identiek dezelfde als die in het BAM-tracé. Het is toch de hellingsgraad die bepaalt of het verkeer een snelheidsterugval kent en dus tot gevaarlijke situaties aanleiding kan geven.

In dit parlement zijn er de vorige legislatuur heel wat kritische vragen gesteld over de communicatie van de BAM. Het punt was toen dat de BAM niet of onvoldoende of te weinig communiceerde. De BAM verstopte zich achter onderhandelingsprocedures enzovoort. Dat heeft onder andere geleid tot het opzeggen van het contract met Slangen. Ik stel nu vast dat men niet meer niet communiceert, maar foutief communiceert. We kunnen ons de vraag stellen wat het ergste is.

Mevrouw de minister, bent u op de hoogte van de beslissing van de JEP? Hebt u al stappen ondernomen om de misleidende reclamefilmpjes te laten intrekken en gevolg te geven aan de beslissing van de JEP? Deelt u mijn mening dat het aan het lokaal bestuur toekomt om, zoals de decretale bepalingen over de volksraadpleging voorschrijven, de burger objectief te informeren en dat derhalve de campagne van de BAM rond het referendum een schending is van het subsidiariteitsbeginsel? Hoe groot is het bedrag dat de BAM wil of kan of mag besteden aan de mediacampagne in de aanloop naar de volksraadpleging? Ik hoor verschillende bedragen vernoemen, van 300.000 euro tot 1,5 miljoen euro. Hoeveel belastinggeld wordt er in de mediacampagne van de BAM gepompt? Wordt de verspreide informatie door de Vlaamse Regering gecontroleerd? De BAM heeft wel een zekere autonomie in het vervullen van haar statutaire opdracht, maar de Vlaamse Regering kan daarop controle uitoefenen. Zijn de pers-tribunes van de voorzitter van de BAM gedekt door de Vlaamse Regering?

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, de heer Martens heeft zelf al gezegd dat we in het verleden kritiek hadden op het feit dat de BAM niet of te weinig communiceerde. Nu is er opnieuw kritiek, op het moment dat de BAM dan wel communiceert. Ik denk dat de BAM vandaag terecht communiceert. Er zijn een paar dingen die ik wel betreur maar het is evident dat de BAM nu communiceert. We hebben de gelegenheid gehad om daarover te discussiëren naar aanleiding van de interpellatie van mevrouw Vogels. Maar we moeten toch wel beseffen in welke situatie we ons bevinden.

Het is de eerste keer dat er een volksraadpleging plaatsvindt, niet over een lokale aangelegenheid waarover lokaal wordt beslist, maar over een aangelegenheid waarover men lokaal een advies geeft aan een andere overheid. Het lijkt me dan ook logisch dat die andere overheid haar standpunt naar voor kan brengen. Hier is het de BAM die een aanvraag voor een bouwvergunning heeft gedaan en waar in concreto de volksraadpleging over gaat. Het lijkt me dan ook niet meer dan logisch dat die communiceert. We zouden het haar ten zeerste verwijten als ze het niet zou doen. We hebben jarenlang gevraagd dat de BAM zou communiceren. Nu doet ze het en dat lijkt me niet meer dan juist.

Ik betreur het dat er filmpjes zijn geweest die door de JEP zijn veroordeeld. Hetzelfde is gebeurd met de andere partij. Er zijn ook filmpjes van Ademloos waar rokende kinderen werden getoond. De JEP heeft uitdrukkelijk gezegd dat dit inhoudelijk niet juist is omdat er geen gezondheidsprobleem is en dat het ongepast is om hiervoor kinderen in te zetten.

Het ging erover dat overheidsgeld werd aangewend. Ik moet toch ook wel zeggen dat Arup-Sum van de Vlaamse Regering eerst 2,5 miljoen euro heeft gekregen en daarna van de stad Antwerpen een miljoen euro heeft gekregen. Arup-Sum mengt zich ook volop in het debat. Het is de stad die bepaalt of Arup-Sum aan bepaalde debatten deelneemt of niet, waarbij het

duidelijk partij kiest en waarbij sommige dingen op een zeer tendentieuze manier worden gebracht.

Arup-Sum zegt in dit parlement dat het een principiële akkoord van de brandweer heeft, terwijl het gaat over twee vergaderingen waar een aantal opmerkingen werden gemaakt. Dat is bijna valsheid in geschrifte. Eigenlijk zouden we dat ook moeten kunnen beoordelen. Ik stel me trouwens zeer grote vragen over de rol die dit studiebureau – ik spreek dan niet over het internationale studiebureau Arup-Sum, maar over de Vlaamse poot Sum – in het hele proces heeft gespeeld. Het kwam telkens – ongevraagd – af met een nieuw alternatief. Eens dat definitief onderzocht was, moest men zo eerlijk zijn om toe te geven dat het weer niet klopte, waarop men een nieuw alternatief voorstelde. De VAB – en die weten toch wel waarover ze spreken – zegt dat ze de Arup-Sumtunnel maar 23 op 70 kunnen geven omdat het helemaal geen alternatief is. Dat Sum, het enige Vlaamse gerenommeerde studiebureau dat niet was opgenomen in de tijdelijke vereniging SAM, zich voor dit soort dingen leent, doet mij zeer grote vraagtekens plaatsen. Ook zij hebben 3,5 miljoen euro gemeenschapsmiddelen gekregen.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de voorzitter, deze discussie is al gevoerd in een andere commissie, waar minister Bourgeois al voldoende antwoorden heeft gegeven op een interpellatie van mevrouw Vogels.

Het moet me toch wel van het hart dat het verwijt dat nu richting BAM gaat, dubbelzinnig is. In het verleden werd de BAM steeds verweten dat ze niet communiceerde, dat ze niet voor een draagvlak zorgde, dat ze er niet in slaagde om de Vlaming te overtuigen van het nut van een dergelijk groot project. Die kritiek was terecht.

De vorige Vlaamse Regering heeft de knoop doorgemaakt en heeft gekozen voor één bepaald traject. Op dat moment begint de Vlaamse Regering via het vehikel BAM te communiceren. Nu wordt haar dat verweten en dat komt bijzonder wrang over.

Bovendien heeft de vorige Vlaamse Regering gekozen voor één traject en één vergunningsaanvraag, niet voor drie of vier. Het zou een ander verhaal zijn, mochten we nu anno 1999 of 2000 zouden zijn. Mochten we de Antwerpenaren dan laten kiezen uit drie of vier voorliggende trajecten, zou het evident zijn dat er ook wordt gecommuniceerd over die drie of vier trajecten en de nadelen ervan. Maar we zijn nu 2009 en de vorige Vlaamse Regering heeft nu eenmaal beslist om verder te gaan met Noriant. Het lijkt mij dan ook niet meer dan evident dat de Vlaamse Regering, via het vehikel BAM, daarover communiceert en tracht de Antwerpenaren zo goed mogelijk te informeren.

Het is bovendien enorm moeilijk om en cours de route de regels te wijzigen. Ook minister Bourgeois heeft daar al op gewezen. We zitten met een volksraadpleging die decretaal voorzien is en waarvan de spelregels vastliggen. Er liggen echter geen regels vast over de communicatie, zoals dat wel het geval is wanneer we politieke campagne voeren naar aanleiding van verkiezingen. Bij gebrek aan spelregels is de communicatie nu vrij. Het is trouwens ook bijzonder moeilijk om dat te wijzigen voor de toekomst.

Vanochtend heb ik bijvoorbeeld een mooie folder van sp.a in de bus gekregen, waarbij men zich ook vragen kan stellen bij de objectiviteit van de informatie die erin wordt verstrekt. Onder meer de burgemeester van Antwerpen en de Vlaamse minister van Mobiliteit staan in die folder. Er wordt onder meer gezegd dat tramverlengingen los staan van heel het Masterplan Antwerpen. Ik vind dat bijzonder tendentiek, want het gaat uiteraard om één ondeelbaar pakket.

Wat moet men dan doen met dergelijke folders? Wat doet men met de Kamer van Koophandel in Antwerpen, die zegt hoeveel ze hieraan uitgeeft? Wat doet men met Wim van Hees, die zegt dat zijn campagne 65.000 euro kost? Wat doet men met zulke private initiatieven? Die

zijn bijzonder moeilijk te controleren. Wat doet men met een burger die zegt dat dit project hem 10.000 euro waard is? Dat kan men volgens mij onmogelijk tegenhouden. Ik denk ook niet dat dat wenselijk is.

Men mag en cours de route de regels niet wijzigen, en ik zou daar graag bevestiging van krijgen van u, mevrouw de minister. Bent u van plan om in de toekomst toch regels op te leggen? Op welke wijze wenst u dat te organiseren? Ik denk dat dat bijzonder moeilijk zal zijn.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik vind het communicatiebeleid van BAM allesbehalve netjes. Ik wil de vraag van de heer Martens dan ook onderschrijven en ondersteunen. Zo werden de laatste twee maanden allerlei wilde geruchten de wereld in gestuurd over bijvoorbeeld de veiligheid en de schadeclaims. Er werd ook gezegd dat het masterplan één en ondeelbaar is, maar ik betwijfel dat. Volgens mij kan men perfect werken aan de verhoging van de bruggen op het Albertkanaal en de tramlijnen zonder dat we die brug al dan niet moeten bouwen.

Ook mensen die een klacht hadden ingediend bij de Ombudsdienst en doorverwezen werden naar BAM, zijn van een kale reis teruggekeerd. Zij werden met een kluitje in het riet gestuurd en kregen geen afdoend antwoord.

Er wordt niet ingegaan op de geluidshinder, het probleem van het fijn stof wordt geminimaliseerd. In de aanloop naar een referendum zijn mensen nochtans gebaat bij correcte, volledige en objectieve informatie die verhelderend werkt. Wat we nu gezien hebben – een mistgordijn en spraakverwarring – komt het debat niet ten goede.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Martens, u hebt een punctuele vraag gesteld over de spotjes, de klacht bij de JEP en wat ermee gebeurd is. Ik geef u daarvan een overzicht, want het is nuttig dat er klare wijn wordt geschonken.

Er is inderdaad een beslissing van de JEP over een aantal klachten die werden ingediend. De JEP heeft vijf spotjes en zes advertenties van BAM onderzocht en heeft daarvoor de ICC-code gebruikt die van toepassing is op alle niet-commerciële vormen van reclame. Het gaat om een vrij strakke structuur.

Met betrekking tot de eerste spot en de bijhorende advertentie zegt de JEP in zijn conclusie dat ze niet van aard zijn om de gemiddelde consument te misleiden.

Bij de tweede spot en tweede advertentie stelde de JEP dat BAM ten onrechte inspeelt op de angst om op straat te staan en werkloos te zijn. De JEP heeft dan ook gevraagd om die zin te verwijderen uit de spot en om bij gebrek daaraan de advertentie in kwestie niet meer te verspreiden. BAM heeft de spot daarop meteen aangepast en is daarmee tegemoetgekomen aan de beoordeling die door de JEP is gemaakt.

Bij de derde spot en derde advertentie heeft de jury gezegd dat het om een spot en een advertentie gaat die niet van aard zijn om de gemiddelde consument te misleiden. Hetzelfde werd gezegd over een vierde spot en een vierde advertentie, maar de jury vroeg wel aan de adverteerder om een bewering inzake “alle sluipverkeer” en dan met name het woord “alle” te verwijderen uit de spot, eventueel door de bewering minder sterk te maken of door de spot niet meer te verspreiden. BAM heeft onmiddellijk een aanpassing gedaan. Ook een vijfde spot en vijfde advertentie werden door de JEP als aanvaardbaar beoordeeld. De jury was niet van oordeel dat ze misleidend waren. Over de zesde advertentie werden geen specifieke klachten geuit.

Samengevat, er werden dus negen klachten ingediend, waarvan sommige heel specifiek geformuleerd waren tegen bepaalde onderdelen van de informatiecampagne van BAM. Uit de beslissing van de JEP blijkt dat de jury de hele campagne heeft bekeken en twee punten van

kritiek overgehouden heeft. Het gaat om een zin waarin staat dat “alle sluipverkeer” wordt vermeden met de Oosterweelverbinding en een zin waarin verwezen werd naar een potentiële werkloosheid indien de werken niet zouden worden uitgevoerd.

Ik wil hier wel aan toevoegen dat de JEP gemeend heeft dat door het gebruik van de woorden “alle sluipverkeer” een stelling te absoluut wordt gemaakt en dat die beter geschrapt worden. De tweede opmerking had ermee te maken dat wordt ingespeeld op angst.

Ondertussen werd tegen de beslissing van de JEP beroep aangetekend. Gisteren werd het hoger beroep onontvankelijk verklaard, bij dezen is de beslissing, zoals door de JEP genomen, dus definitief. Ik heb al gesteld dat aan de twee opmerkingen werd tegemoetgekomen met de aanpassingen van BAM.

Mijnheer Martens, ik verwijs ook naar de discussie van vorige week in de commissie en het antwoord dat minister Bourgeois in de commissie Binnenlands Bestuur gaf over de praktische regeling voor de volksraadpleging. Artikel 217 van het Gemeentedecreet is van belang. Daarin wordt bepaald dat de stad of de gemeente één maand voor de volksraadpleging een objectieve brochure moet verspreiden. Dat is gebeurd. Dat artikel bepaalt niet dat niemand anders informatie mag verstrekken over het onderwerp van het referendum.

Ik verwijs ook naar het feit dat BAM een nv van publiek recht is. Ik verwijs ook heel graag naar beslissingen die heel lang geleden genomen werden en waarbij aan BAM een decretaal en statutair bepaalde autonomie en een eigen raad van bestuur werden gegeven. Ik verwijs in het bijzonder naar het decreet van 13 december 2002. Artikel 4 stelt dat BAM een eigen opdracht heeft, die er als volgt uitziet: “de financiering, de realisatie, het beheer en de exploitatie van verkeersinfrastructuur in de Antwerpse regio met het oog op het bevorderen van de mobiliteit”. En BAM sluit met dit doel “voor de realisatie van de masterplanprojecten overeenkomsten af”. Een beetje verder staat dat de nv BAM in dat kader “alle handelingen en activiteiten verricht die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot de verwezenlijking van de opdrachten” die ik daarnet heb geformuleerd. BAM heeft dus een eigen decretale opdracht en kan alles doen om ervoor te zorgen dat die opdracht gerealiseerd wordt.

Ik kan dan ook besluiten dat de realisatie van het masterplan behoort tot de statutaire opdracht van BAM en aldus ook vertaald wordt in de statuten die, zoals u weet, vastgesteld werden door de Vlaamse Regering op 20 juni 2003.

De volksraadpleging van 18 oktober heeft betrekking op een van de projecten van het masterplan, met name de Oosterweelverbinding. Het is dus decretaal vastgelegd dat BAM ook informatie kan geven en publiceren voor het project, zoals dat ook voor de andere projecten gebeurt.

Mijnheer Martens, u hebt natuurlijk gelijk dat die informatie niet misleidend mag zijn en daarover heeft de JEP zich gebogen. Die toets is gebeurd. De heer Caluwé verwees naar andere beslissingen van de JEP. Het is goed dat die toets gebeurt.

U vroeg ook naar de budgettaire omvang van wat er nu gebeurt. BAM is een autonome organisatie die binnen het kader van de decretale en statutaire opdracht communiceert over de realisatie van het masterplan. BAM rapporteert in diverse voortgangsrapportages ook aan het Vlaams Parlement over het masterplan, alle activiteiten en uitgaven.

De controle op BAM door de Vlaamse Regering bestaat inderdaad, maar verloopt exclusief via de regeringscommissarissen. Decretaal werd één commissaris aangesteld namens de minister van Mobiliteit en Openbare Werken en één commissaris werd aangesteld namens de minister van Financiën en Begroting. De regeringscommissarissen hebben mij tot op heden geen enkel signaal gegeven waaruit zou blijken dat BAM ongeoorloofd zou communiceren. Integendeel, ze hebben me bijvoorbeeld gemeld dat, aangezien de Vlaamse Regering een toelating gegeven heeft om een bouwaanvraag in te dienen voor het project, het ook logisch is dat BAM niet alleen informeert over het project, maar het project ook verdedigt om een zo

een breed draagvlak te creëren. Ik heb van de regeringscommissarissen dus geen signalen ontvangen waaruit zou blijken dat er dingen gebeuren die niet binnen het decretaal bepaalde kader vallen.

De perstribunes zijn niet gedekt door de Vlaamse Regering. Ik heb daarnet het decretaal kader geschetst en ik denk ook niet dat het noodzakelijk is. Het is aan de voorzitter van de raad van bestuur om standpunten te verwoorden namens BAM. Uiteraard moeten die standpunten ingepast kunnen worden binnen de maatschappelijke opdracht die BAM heeft gekregen.

Ik heb zelf geen commentaar te geven. Ik zal ook op niemands uitspraken commentaar geven want er is hier al heel veel gezegd. Ik denk dat het vooral de bedoeling is om nog eens het kader te schetsen van wat er decretaal is bepaald en welke taken er decretaal zijn gegeven en wat de context is van de toets die door de regering wordt gedaan.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord, maar er blijven voor mij nog grote onduidelijkheden.

U zegt dat u bij decreet aan de BAM een grote autonomie hebt gegeven. Maar Eurostat zegt dat de BAM onvoldoende onafhankelijk is van de Vlaamse Regering. De schulden die zij maakt, moeten mee worden opgeteld bij de overheidsschuld van de Vlaamse Regering. In het kader van de ESR-regels (ESR: Europees Stelsel van Economische Rekeningen) kan je die schuld niet buiten de Vlaamse begroting houden omdat BAM en Vlaamse Regering eigenlijk één zijn. Het is hier van twee dingen één. Ofwel heeft BAM een grote autonomie en kunnen we er als regering niet rechtstreeks aan, maar dan is dat wel in tegenspraak met wat de Europese instanties opmerkten.

Als die grote autonomie van de BAM tot dit soort uitwassen aanleiding geeft, dan moeten we ons toch eens bezinnen over de rol die BAM in de toekomst nog kan spelen. Dat zal sowieso nodig zijn om tegemoet te kunnen komen aan de opmerkingen van Eurostat voor wat betreft de ESR-neutraliteit.

U zegt dat de BAM periodiek aan het parlement rapporteert. Dat is ook zo. We moeten wachten op het volgende voortgangsrapport om na te gaan wat een en ander heeft gekost aan de belastingbetaler. Dit onderscheid met de andere campagnes zou ik toch duidelijk willen maken. Wat Ademloos, sp.a en Noriant doen, dat zal me worst wezen. (*Gelach*) Dat van sp.a, daar maak ik even abstractie van. Ze doen dat met hun eigen centen, met hun eigen middelen. Hier gaat het om centen van de belastingbetaler. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van de Vlaamse Regering.

Mevrouw de minister, u hebt inderdaad een correct overzicht gegeven van de beslissingen die er over de verschillende filmpjes zijn genomen. Ik geef ook aan dat de JEP in haar arrest stelt dat “de jury van oordeel is dat de gemiddelde consument deze communicatie in haar juiste context weet te beoordelen, zijnde de communicatie uitgaande van de verantwoordelijken en pleitbezorgers van het BAM-tracé en dus tegenstanders van het alternatief tracé”. De jury zegt dus dat de burger weet van wie de info komt en dat hij die dus wel zal plaatsen.

Ik heb, eerlijk gezegd, nergens in stukken van de Vlaamse Regering gelezen dat de BAM tegen een tunnelalternatief moest zijn. Ook heeft de Vlaamse Regering vorig jaar een soort dubbelbesluit genomen waarin men enerzijds zei om verder te gaan met de bouwvraag, maar anderzijds ook besliste om de stad Antwerpen de kans te geven om het alternatief verder op muziek te zetten en verder uit te werken zodat ze na afloop van de bijkomende studie van de stad en na afloop van het referendum een keuze kon maken. Ik heb nergens in de stukken van de Vlaamse Regering gelezen dat de BAM zich moest verzetten tegen een tunnel, wat trouwens ook niet het onderwerp van het referendum van zondag is, ook al hadden wij dat gewild. Het referendum gaat enkel over het BAM-alternatief en het is BAM die de tunnel

mee in het debat sleurt. Mijnheer Caluwé, dat Arup-Sum zich verdedigt als het door BAM wordt aangevallen, is niet meer dan normaal.

Wat die misleidende informatie van Arup-Sum betreft, de brandweercommandant heeft tijdens de hoorzitting vorige week heel duidelijk gezegd dat er voor de brandveiligheid een aantal aanpassingen nodig zijn, die echter niet onoverkomelijk zijn. Hij is veel meer vertrouwd met een tunnelbrand. Hij zal dat blussen zoals hij een kelderbrandje blust. Hij is daar zeer vertrouwd mee, maar hij houdt zijn hart wel vast voor wat er moet gebeuren bij een brand op zo'n dubbeldeksviaduct. Dat is wat de commandant van de brandweer hier heeft gezegd. Dat is manifest in strijd met die zogenaamd alarmerende rapporten van de brandweer, waaraan zonder een hoge kostprijs geen gevolg zou kunnen worden gegeven.

Mevrouw de minister, ik betreur nog altijd dat de BAM zo massaal overheidsmiddelen investeert in die campagne, dat ze die tunneloptie mee die campagne in sleurt, dat ze misleidende informatie heeft verspreid. Ik denk dat we bij de volgende voortgangsrapportage eens een ernstige gedachtewisseling moeten hebben over de vraag welke toekomst we dat vehikel nog geven. Het is ons een beetje ontgroeid, en 'een beetje' is misschien nog zacht uitgedrukt. Heel die keet was er ook op gericht om dit project buiten de begroting te kunnen financieren, wat blijkens de adviezen van de Europese instanties ook niet zal lukken. Mijnheer de voorzitter, we moeten de toekomst van de BAM vandaag niet voort bespreken, maar ik ga ervan uit dat het laatste woord daarover nog niet is gezegd in dit parlement.

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Ik wil eerst reageren op het betoog van de heer Martens. Er zijn grenzen aan de mate waarin woorden kunnen worden verdraaid. De brandweercommandant heeft hier het volgende gezegd. Er is een beslissing van de brandweer dat het BAM-tracé voldoet, getekend en al, onder een aantal voorwaarden. Welke voorwaarden? Er is een probleem met twee gebouwtjes. Dat is alles. Voor het overige vindt de brandweercommandant dat het BAM-tracé kan worden gebouwd. Dat is een heel rapport, dat werd ondertekend.

Over de tunnel van Arup-Sum heeft hij gezegd dat er aanpassingen nodig zijn. Hij heeft niet uitgesloten dat die aanpassingen kunnen voldoen, maar gezegd dat het, zoals het er vandaag ligt, alleszins niet voldoet. Er zijn aanpassingen nodig. In het verdere proces, als dat er ooit komt, zal hij dan die aanpassingen bekijken. Ik trek daaruit de conclusie dat die aanpassingen hoe dan ook de kostprijs van het geheel zullen verhogen. Ik vind het verschrikkelijk dat Arup-Sum in een antwoord aan dit parlement heeft gezegd een principeakkoord van de brandweer te hebben. Dat vind ik niet kunnen. Er zijn echt wel grenzen aan wat men op papier mag zetten. Daarmee heeft dat bureau zijn eigen geloofwaardigheid ten zeerste in het gedrang gebracht. Ik kan het niet nalaten dat telkens opnieuw te onderstrepen.

Ik wil hier ook het volgende duidelijk maken. In welk stuk spelen we? De Vlaamse Regering, mevrouw Van Brempt als minister van Mobiliteit inclusief, heeft op 28 maart aan de BAM gezegd dat ze een bouwaanvraag mocht indienen. Dan zou het toch te gek zijn, als daar dan een volksraadpleging over plaatsvindt, dat de BAM niet mag uitleggen waarom ze die bouwaanvraag indient, waarom ze wil dat dit wordt gebouwd. Ze heeft van de Vlaamse Regering de toelating gekregen om een bouwvergunning aan te vragen, maar dan zou ze er voort over moeten zwijgen. Dat is toch de gekheid ten top.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de voorzitter, ik vind de communicatie van de BAM niet meer dan evident. Het zou inderdaad te gek zijn. De Vlaamse Regering heeft de toestemming gegeven om die bouwaanvraag in te dienen. Ze heeft geen toestemming gegeven om vijf verschillende bouwaanvragen in te dienen, waarover vijf verschillende communicatietracés moesten worden gevolgd. Het lijkt me dus logisch dat de Vlaamse Regering – ook de nieuwe, mevrouw de minister – daarover communiceert.

Voor de rest hoor ik de heer Martens spreken over de toekomst van de BAM, over de ontmanteling van de BAM. Dan vraag ik me wel af wat hij gaat doen met de raad van bestuur, waarin een vertegenwoordiger van zijn partij al jaren zeer trouw op post is. Mijnheer Martens, zult u dan beginnen na te denken over het terugstorten van die zitpenningen? Er is daar ook vijf jaar een regeringscommissaris aanwezig geweest voor het kabinet van minister Van Brempt. Vijf jaar lang heeft sp.a zelf de minister van Mobiliteit geleverd.

Dit geeft me een zeer wrange smaak. Niet alleen neemt u een bocht, wat u momenteel doet is compleet ongepast, gezien het feit dat u daar de voorbije jaren zo mee een stempel op hebt kunnen drukken en er nadrukkelijk controle op hebt kunnen uitoefenen. Uw partij heeft de minister geleverd, de raad van bestuur bevolkt, de commissaris geleverd. Ik vind dit totaal ongepast.

Dan heb ik nog twee opmerkingen. Er is de kwestie van de JEP. Het is hier ook al gezegd: Ademloos is ook veroordeeld. Het is in ieders belang dat de burger objectieve informatie krijgt. Het filmpje van de sigarettenrokende kindjes was compleet ongepast. Als we zo beginnen: ik had ook een vraag kunnen indienen over de communicatie van Ademloos die aan de kaak is gesteld.

Wat de brandweer betreft, wij zijn niet met de verklaring op de proppen gekomen dat er een rapport is. Mijnheer Martens, dat stond zo op hun eigen slide. Arup-Sum heeft zelf naar voren gebracht dat er een brandweerrapport was. Toen we dat rapport hebben opgevraagd, was er een probleem, want er is helemaal geen brandweerrapport. Er zijn besprekingen geweest met de brandweer. Ik sluit me aan bij de heer Caluwé: de commentaren van de commandant waren allesbehalve positief. Ik houd mijn hart vast als ik bedenk wat de extra kosten zullen zijn. De brandweer heeft nu gezegd dat er nog aanpassingen moeten gebeuren om dat brandveilig te maken. Wat zullen de extra kosten zijn om die tunnel ooit brandveilig te maken? (*Opmerkingen*)

Een borstwerinkje? Daarmee toont u aan met welke laatdunkendheid sp.a over de veiligheid denkt. Dat is nu het bewijs van de manier waarop sp.a omgaat met de veiligheid van het traject in Antwerpen.

Mevrouw de minister, uw antwoord was duidelijk. Laten we uitkijken naar zondag, wat toch een hoogmis is van burgerdemocratie voor de Antwerpenaren.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik wil gewoon voor iedereen nog eens het kader duidelijk schetsen. De verwezenlijking van het Masterplan Antwerpen is decretaal en statutair een opdracht voor de BAM. Decretaal en statutair moet en mag de BAM alles doen om haar doel te realiseren. De Oosterweelverbinding is een van de projecten van het masterplan. De Vlaamse Regering heeft haar goedkeuring gegeven aan het indienen van de bouwaanvraag, dus volgens mij is de situatie heel duidelijk. Het is hier al door diverse mensen aangehaald, maar ik zal het nogmaals zeggen. Door die zaken en door die decretale verankering – het Vlaams Parlement heeft dat dus goedgekeurd, twee maal zelfs, want het is nog eens veranderd – kan en mag de BAM inderdaad communiceren over het project en de bouwaanvraag die is ingediend. Hoe regelgevend bepaald is wat mag en niet mag, is eigenlijk vrij helder.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, ik wil eerst het volgende rechtzetten. Uiteraard zijn we wel bekommerd om de veiligheid van zowel een dubbeldeksviaduct als een tunnel. Ik geef echter gewoon aan dat in het rapport van de brandweer stond dat dit op te lossen viel met een doorboring tussen de twee tunnels om de 100 meter, met een aparte loopstrook, een borstwering, videocamera's die maken dat de deur pas naar de ene kant kan opengaan als de verkeersstroom is gestopt en dergelijke meer. Mevrouw De Ridder, dat zijn niet de zaken die gigantisch veel geld zullen kosten. U bent de kranten gaan wijsmaken dat in het

brandweerrapport stond dat er een aparte koker moest worden geboord voor de evacuatie van mensen.

Zoals ik daarnet ook al heb gezegd, die beslissing van de Vlaamse Regering van 28 maart was een dubbel besluit. Om geen tijd te verliezen, zou er een bouwaanvraag worden ingediend, maar tegelijk werd de kans gegeven om een alternatief te ontwikkelen. Pas na afloop van die studie en van het referendum zou worden bekeken welke optie wordt gekozen. Dat dubbele besluit is heel helder. Er staat nergens in dat uiteindelijk sowieso wordt gekozen voor het viaduct over de stad. Dat vind ik toch ook heel belangrijk.

In de beslissing van 28 maart stond ook dat vóór het referendum de statuten van BAM zouden worden gewijzigd en er een aanpassing zou komen van BAM als geheel, die is er niet. De Vlaamse Regering heeft op dat punt dus alleszins haar eigen beslissing niet gevolgd, tenzij er nog iets wordt beslist vóór zondag, wat natuurlijk kan. Het laatste punt van de beslissing van 28 maart is door de Vlaamse Regering alleszins niet uitgevoerd.

De voorzitter: Uw vraag is misschien wel terecht en dit kan misschien in de voortgangsrapportage, indien wij dat beslissen. Als er een decretale wijziging komt, doen we er verstandig aan om eerst een evaluatie te maken van het decreet over BAM. Er zijn misschien ook een aantal terechte vragen over het al dan niet onafhankelijk zijn van BAM in relatie tot de regering, en dan zouden we in deze commissie nog eens heel het oprichtingsdecreet kunnen bekijken en wat toen aan verklaringen werd afgelegd over hoe autonoom BAM zou kunnen functioneren, hoe snel, accuraat en niet belast door administratieve problemen.

Als er eventueel wijzigingen in het oprichtingsdecreet van BAM zouden komen, zou het goed zijn, mevrouw de minister, dat we daarover eerst hier in het parlement een discussie hebben. We willen een enigszins andere invulling geven aan sommige decretale escapades.

Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Martens, u hebt het over het dubbel besluit en de beslissing van 28 maart 2009. Ik was daarbij. Ik wil u toch nadrukkelijk bevestigen dat de Vlaamse Regering vrijdag de afspraken die op 28 maart werden gemaakt, heeft herbevestigd. De Vlaamse Regering heeft ook beslist dat we ons heel discreet zullen opstellen in het licht van het referendum, tot de stad Antwerpen een advies heeft gegeven. Ik sta daar voor 100 procent achter en het is daarom dat ik vandaag op geen enkele uitspraak, van wie dan ook, commentaar geef.

Uw vraag betrof de communicatie door BAM. Ik heb vandaag geprobeerd om nog eens heel goed uit te leggen hoe een en ander decretaal verankerd werd en tot stand gekomen is en wie wat kan doen. Dat neemt helemaal niet weg dat de geest en de letter van wat op 28 maart werd afgesproken, strikt wordt nageleefd en gevolgd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■